Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 · MIERCURI, 15 IULIE 1992 · Nr. 98 (17968) · PREȚUL 1 rub.

MS SEPARATIȘTII NU DORESC PACE, PREGĂTINDU-SE DE NOI OMORURI ȘI DISTRUGERI — PAG. 2

ROMÂNIA VA FI PUTERNICĂ NU NUMAI PENTRU CĂ VA AVEA AVERE, CI ȘI PENTRU CĂ VA AVEA UNIRE — PAG. 3

E LUNGĂ CALEA PÎNĂ LA FUNCȚIONAREA EFECTIVĂ A LIMBII DE STAT PE TERITORIUL MOLDOVEI — PAG. 4

PRIMIRE LA PREȘEDINȚIE

Senatorul Pressler la Chișinău

Luni, 13 iulie, Președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur, l-a primit pe senatorul american Larry Pressler, cunoscut ca autorul amendamentului la proiectul de Lege cu privire la acordarea de ajutor Rusiei, pe care presa occidentală l-a numit «Amendamentul pentru Libertatea Moldovei» — informează agenția Moldova-pres.

In debutul întrevederii, Președintele republicii l-a mulțumit cordial d-lui Pressler pentru acivitatea sa orientată spre apărarea păcii și democrației pe pămîntul Moldovei. Discursul rostit de Dvs. în senat, despre care am aflat la 2 iulie, — a spus Mircea Snegur — a influențat considerabil politica Rusiei față de Moldova, fapt pe care l-am remarcat chiar în cadrul tratativelor pe care le-am avut cu Boris Eltîn la 3 iulie. Efectul lui pozitiv se simte și acum: a fost realizat acordul de încetare a focului, se reîntorc treptat la casele lor refugiații din Transnistria.

Acest proces de reglementare a conflictului din raioanele de est ale Moldovei, început nu fără ajutorul S.U.A., sîntem gata să-l continuăm la soluționarea lui deplină — a menționat în continuare Mircea Snegur. În acest context, Președintele republicii a exprimat doleanța de a avea și pe viitor în persoana administrației S.U.A., un aliat sigur atît în planul reglementării depline a conflictului, cît și în privința colaborării în alte direcții.

La rugămintea senatorului, Președintele Snegur a precizat în ce domenii Moldova are nevoie îndeosebi de ajutorul Americii. În primul rînd — a spus Mircea Snegur — ar fi de dorit să se exercite și de acum înainte o anumită influență asupra liderilor Rusiei în problemele încetării conflictului din Transnistria și retragerii armatei a 14-a de pe teritoriul Moldovei, astfel încît republica să iasă din acest conflict fără pierderi teritoriale. Mircea Snegur și-a exprimat speranța că mecanismul acordului comercial recent încheiat între S.U.A. și Republica Moldova va funcționa eficient și că deschiderea, în scurt timp, a ambasadei Moldovei la Washington va permite țărilor noastre să stabilească strînse relații bilaterale și să traseze căile colaborării în domeniile economiei, agriculturii, turismului etc.

În continuare, Președintele Republicii Moldova și senatorul american au avut un schimb temeinic de păreri în problemele dezvoltării Moldovei ca stat de sine stătător, au abordat diferite aspecte ale soluționării problemelor și dificultăților legate de retragerea armatei a 14-a de pe teritoriul republicii.

La convorbire au participat ministrul afacerilor externe al Republicii Moldova, Nicolae Tău, și însărcinatul cu afaceri al S.U.A. în Moldova, Mary Pendleton.

Moldova-pres.





Respectînd cu strictețe înțelegerile de încetare a focului în zona de conflict, apărătorii integrității Republicii Moldova au retras de pe poziții tehnica de luptă, aceasta constituind doar unul din primii pași spre instaurarea păcii pe acest mult pătimit meleag.

IN FOTOGRAFII: Primul Ministru al Republicii Moldova, dl Andrei Sangheli, dialogînd cu apărătorii satului Coșnița unde are loc dezangajarea forțelor implicate în conflict; tehnică blindată retrasă de pe pozițiile de luptă.

Fotografii de Andrei MARDARE.

Tancurile apar în miez de noapte

La Varnița pomii sînt doldora de caise răscoapte, străzile-s aproape pustii și doar din cînd în cînd mai trece cîte un «Jiguli» cu pîinză albă la antenă.

La Varnița e război.

Această suburbie a Tighinei zace înconjurată din aproape toate părțile de către gardiștii lui Smirnov și numai un singur drum rămîne liber, acesta fiind unica arteră de comunicare cu lumea înconjurătoare. Iar tricolorul ce fîlfîie semeț deasupra primăriei vestește tuturor că Varnița nu se dă bătută, nu cedează separatiștilor nici un petec de pămînt, deși ei zilnic întreprind atacuri înverșunate.

La vreo 20 de case au fost distruse totalmente sau deteriorate, o parte din oameni s-au refugiat, alții au rămas și se ascund noaptea prin beciuri, unii însă au pus mîna pe armă și s-au postat în apărarea satului lor de baștină. De cînd la Tighina situația s-a agravat la culme, rîndurile voluntarilor de la Varnița s-au completat cu oameni de bună credință din oraș. Tot de pe atunci pe poziții de luptă se află și grupuri de polițiști de la Ialoveni și Anenii Noi.

Am discutat cu voluntari, cu polițiști, cu cetățeni ai satului. Ceea ce îi caracterizează pe toți e că doresc pace, blestemă războiul și pe declanșatorii lui de la Tiraspol, adresînd cîte un «compliment» pipărat Parlamentului și Guvernului Moldovei, grupului de observatori pe care nimeni încă nu l-a văzut la Varnița.

— Îndată ce se lasă întunericul, avea să-mi spună mai mulți apărători ai Varniței, separatiștii încep a turba. Trag asupra pozițiilor noastre din toate tipurile de arme. Ba se mai furișează prin ogrăzi și locuri dosite să ne la prin surprindere.

Majoritatea polițiștilor și voluntarilor de aici refuză să dea interviuri jurnaliștilor, să-și divulge numele; se tem ca nu cumva gardiștii și cazacii să le persecute rudele, cum nu odată s-a întîmplat de la Ince-

(Sfîrșit în pag. 2)

ACTUALITATEA ÎN GUVERN

Constituirea proprietății municipale

În scopul creării proprietății municipale conform legilor Republicii Moldova «Cu privire la proprietate» și «Cu privire la bazele autoadministrării locale», Guvernul Republicii Moldova a adoptat hotărîrea «Cu privire la constituirea proprietății municipale».

Hotărîrea prevede transmiterea în proprietate municipală a obiectelor și patrimoniului lor, aflat în gestiunea organelor autoadministrării locale, întreprinderilor de stat, organizațiilor și instituțiilor care satisfac nemijlocit necesitățile populației și gospodăriei locale, inclusiv fondul locativ, fondul de spații nelocuite (clădirile, construcțiile și încăperile cu altă destinație decît pentru locuit) din gestiunea organelor autoadministrării locale, fondul locativ departamental de stat (exceptînd căminele, inclusiv cele pentru celibatari), întreprinderile și asociațiile gospodăriei comunale și de locuințe, ale transportului urban, învățămîntului politic, culturii și artei, ocrotirii sănătății, culturii fizice și sportului, cît și cele de reparație a locuințelor.

Întreprinderile de comerț și alimentație publică, cele de deservire a populației, din alte ramuri de producție și din sfera socială se vor transmite în proprietate municipală numai în cazul cînd nu vor fi supuse privatizării în prima etapă.

Se stabilește, de asemenea, că întreprinderile de telecomunicație și cele aflate în competența structurilor sindicale de orice nivel nu se transmit în proprietate municipală.

Obiectele, întreprinderile, organizațiile și patrimoniul lor, aflate în subordinea ministerelor și departamentelor de stat, se vor transmite în proprietate municipală printr-o hotărîre a Guvernului, la care se va anexa lista obiectelor în cauză, prezentată de Ministerul Economiei și Finanțelor.

În acest scop, primăriile orașelor și comitetele executive raionale urmează să depună pînă la 1 septembrie 1992 la Ministerul Economiei și Finanțelor listele obiectelor și întreprinderilor care vor fi transmise împreună cu întreg patrimoniul lor, în proprietatea municipală a orașelor, raioanelor și satelor, cu avizele ministerelor și departamentelor de stat interesate.

Convorbiri moldo-ruse

Luni, 13 iulie, din însărcinarea președintelui Federației Ruse, Boris Eltîn, au sosit la Chișinău vicepreședintele Rusiei, Aleksandr Rutkoi, și ministrul securității, Viktor Barannikov, care au avut o întrevedere cu președintele Republicii Moldova, dl. Mircea Snegur.

În cadrul convorbirii au fost abordate probleme privind reglementarea pașnică a conflictului din raioanele de est ale Republicii Moldova, circumscrise eforturilor depuse de cei doi președinți în acest sens.

S-a menționat că la ora actuală esențialul constă în consolidarea acordului de încetare a focului, în restabilirea relațiilor economice deregulate.

A fost exprimat un punct de vedere comun potrivit căruia toate litigiile urmează să fie soluționate doar pe cale parlamentară.

Discuția a avut un caracter constructiv.

Serviciul de presă al Președintelui Republicii Moldova

Ajutor pentru refugiați

Un important lot de ajutoare a sosit în Moldova din Lugoj, județul Timiș, din România prin eforturile Asociației Culturale mondiale «Pro Basarabia și Bucovina», filiala Lugoj, transmite Moldova-pres. La formarea acestui lot, constînd din produse alimentare, încălțăminte pentru femei, îmbrăcăminte și obiecte de uz casnic în sumă de 3 mln de lei, și-au adus contribuția fabrica de încălțăminte «Rosada» S.A., fabrica de textile Lugoj, fabrica IRIL Lugoj, întreprinderea LUCOM S.A., întreprinderea «Calipso», școlile generale nr. 2 și nr. 5 din Lugoj.

Lotul de ajutoare a fost însoțit de președintele filialei Lugoj «Constantin Stere» a Asociației culturale mondiale «Pro Basarabia și Bucovina», dl doctor Nicolae Iovu, și liderul din Lugoj al sindicatelor independente «Frăția», dl. Cristea Ioan, și conducătorul auto, dl. Alexandru Romulus.

* * *

Un lot de ajutoare din produse alimentare și porumb a sosit prin intermediul filialei Bacău a Asociației culturale «Pro Basarabia, Bucovina și ținutul Herța». La formarea lui a contribuit societatea comercială «ILBA» Bacău.

Apel către Hasbulatov

Aflînd despre recenta declarație a președintelui Sovietului Suprem al Federației Ruse, Ruslan Hasbulatov, precum că, chipurile, «drepturile populației rusofone se încalcă în republicile baltice la fel ca în Moldova», Comitetul refugiaților din Moldova i-a adresat o scrisoare, prin care i se cere să prezinte fapte și documente care să confirme aceste declarații neîntemeiate. După cum transmite agenția națională Moldova-pres, comitetul refugiaților i-a trimis la rîndul său lui Ruslan Hasbulatov o serie de documente concrete care demonstrează crimele comise de acoliții lui Smirnov împotriva poporului Moldovei. Printre aceste documente este și fotografia polițistului moldovean Valentin Purice, torturat în mod sălbatic de gardiști. În scrisoare se menționează că aceeași fotografie a fost prezentată de către generalul Rutkoi Congresului deputaților ruși ca dovadă a crimelor pe care le comite, chipurile, Moldova. «Este ceva monstruos, este un stil tipic comunist, — se spune în scrisoare. Tot așa precum întreaga informație a telecompaniei «Ostankino» trebuie receptată în mod exact, numai că invers».

În scrisoare se constată că Sovietul Suprem al Rusiei, condus de Hasbulatov, adoptă hotărîri, prin care i se indică armatei rusе implicarea în conflictul armat. În legătură cu aceasta se subliniază că oamenii nu pot fi ajutați cu tancurile, fapt despre care vorbește trista experiență a Imperiului Sovietic din Ceho-Slovacia, Ungaria, Afganistan, din alte state. «Nu au dreptul deputații ruși să nu știe că într-o lume civilizată drepturile omului sînt apărate în conformitate cu normele de drept internațional», — se spune în scrisoarea refugiaților, care îi propun lui Ruslan Hasbulatov să vină în Moldova, să la cunoștință de situația reală și să se convingă, pe viu de caracterul neîntemeiat al declarațiilor sale.

Vești din Cernăuți

Cernăuți, 13. (Moldova-pres). Posturile de control de la frontiera regiunii Cernăuți cu Republica Moldova vor fi întărite — relatează corespondentul din zonă al agenției Moldova-pres. Conform unei decizii a autorităților locale, vor fi create, de asemenea, noi posturi speciale de miliție, care vor fi amplasate în raioanele Noua Sulița, Chelmînți și Secureni. În acest scop, au fost angajate suplimentar în detașamentele de miliție circa 200 persoane, se spune într-o relatare a centrului de presă de pe lîngă administrația regională Cernăuți.

Cernăuți, 13. (Moldova-pres). Pentru cei circa 7 mii de absolvenți ai școlilor de cultură generală din regiunea Cernăuți au fost rezervate anul acesta doar 1,8 mii locuri de muncă. Specialiștii consideră că cel puțin 25 la sută din absolvenții bucovineni vor completa rîndurile șomerilor înainte de a-și începe activitatea în cîmpul muncii.

«Uită de casă»

DUBĂSARI. (Moldova-pres). În satele moldovenești din stînga Nistrului continuă terorizarea băștinașilor de către forțele separatiste, care au un scop bine definit — izgonirea localnicilor, ce nu îi se supun, din casele proprii, pentru a schimba raportul demografic din estul republicii în favoarea veneticilor. Bunăoară, un locuitor al satului Lunga, Dubăsari, care a dorit să rămînă în anonimat, și-a abandonat casa cu două etaje, construită cu propriile forțe, și s-a refugiat împreună cu familia pe malul drept al Nistrului, dar a hotărît mai deunăzi să vadă ce i-a rămas din gospodăria părăsită. Punîndu-și viața în pericol, el a trecut într-o noapte Nistrul înot, ocolind posturile de gardiști și cazaci. Mare, însă, i-a fost uimirea, spaima și indignarea cînd la etajul întîi a dat de o familie de venetici ruși, iar la etajul doi era aciuată o alta. La întrebarea stăpînului cine sînt și ce caută aici, capul uneia din familii l-a răspuns: «Zi spasibo că nu sînt om rău și nu vreau să-mi iau păcate pe suflet, căci ești înscris în lista neagră și am fost prevenit să anunț autoritățile îndată ce-ți vei face apariția. Așa că uită de casă, nu te știu și nu mă știi. Tot ce vezi aici, este de acum al nostru».

Auzind aceasta omul și-a scos dintr-un loc dosit actele asupra propriei case, și-a luat de pe perete fotografia familiei și a reluat drumul pribegiei, transmite corespondentul zonal al agenției Moldova-pres.

Universitate evacuată

În situația în care acțiunile criminale ale formațiunilor anticonstituționale din stînga Nistrului au culminat cu ocuparea Universității de Stat din Tiraspol funcționarea normală a acesteia devenind imposibilă Guvernul Republicii Moldova a adoptat hotărîrea: «Cu privire la evacuarea Universității de Stat din Tiraspol».

Prin hotărîre se acceptă propunerea Ministerului Științei și Învățămîntului și a rectoratului Universității de Stat din Tiraspol cu privire la evacuarea provizorie, începînd cu 8 iulie 1992, a acestei instituții în orașul Chișinău, plasînd-o în fostul bloc de studii al școlii normale «Alexei Mateevici» (str. Cubani nr. 5) și în căminele fostului Colegiu superior tehnico-profesional Unional din Chișinău (str. Mesager nr. 5).

Ministerul Științei și Învățămîntului va pune la dispoziția studenților Universității din Tiraspol 400 de locuri; Ministerul Agriculturii și Alimentației — 150 de locuri; Ministerul Culturii și Cultelor — 50 locuri; Ministerul Sănătății — 100 de locuri; Academia de Științe — 10 locuri.

Ministerului Științei și Învățămîntului i s-a dat însărcinarea să asigure procesul de instruire și funcționare normală a instituției evacuate.

Școala Normală - Liceu la Taraclia

În realizarea decretului Președintelui Republicii Moldova din 30 martie 1992 nr. 79 «Cu privire la unele măsuri pentru dezvoltarea culturii naționale bulgare», pregătirea pedagogilor pentru clasele primare și instituțiile preșcolare cu limba bulgară de instruire, Guvernul Republicii Moldova a adoptat hotărîrea «Cu privire la fondarea Școlii Normale-Liceu din a.t.o. Taraclia».

Hotărîrea prevede fondarea, începînd cu 1 iulie 1992, Școala Normală-Liceu (colegiu pedagogic) din localitatea de tip orășenesc Taraclia, amplasînd-o în edificiile școlii medii nr. 4 din Taraclia (stradela Kotovski nr. 1), subordonînd-o Ministerului Științei și Învățămîntului.

Moldova-pres.

HOTĂRÎREA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

privind numirea viceprim-miniștrilor Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova **hotărăște:**

Domnii **Mihai COȘCODAN**
Valentin CUNEV
Nicolai OLEINIC

se numesc în funcția de viceprim-miniștri ai Republicii Moldova.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

Chișinău,
7 iulie 1992.

HOTĂRÎREA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

privind numirea ministrului de stat al Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova **hotărăște:**

Domnul **Gheorghe GUSAC** se numește în funcția de ministru de stat al Republicii Moldova.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

Chișinău,
7 iulie 1992.

HOTĂRÎREA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

privind numirea ministrului afacerilor interne al Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova **hotărăște:**

Domnul **Constantin ANTOCI** se numește în funcția de ministru al afacerilor interne al Republicii Moldova.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

Chișinău,
7 iulie 1992.

LA RUGĂMINTEA CITITORILOR

Cîte partide avem?

La redacția ziarului «Moldova Suverană» sosesc scrisori ale cititorilor care vor să obțină informații despre partidele politice din republica noastră — cîte sînt la număr, cîți membri are fiecare partid etc., etc. În măsura posibilităților ne-am străduit să le satisfacem rugămintea, publicînd informația ce urmează.

Au trecut mai mult de 10 luni de cînd a fost adoptată Legea Republicii Moldova «Cu privire la partide și organizațiile social-politice».

Pînă în prezent au fost înregistrate și reînregistrate 14 partide și organizații social-politice.

Deseori la adresa Ministerului Justiției se fac auzite cerințe de a informa pe larg cetățenii Republicii despre realizarea acestei Legi.

Ministerul Justiției vine astăzi cu o informație amplă la acest capitol.

Data înregistrării	Denumirea partidului, a organizației social-politice	Numărul adeverinței	Numărul membrilor la momentul înregistrării
18.X.91	Liga Națională a Tineretului din Moldova	nr. 1	700
21.XI.91	Partidul Agrar-Democratic din Moldova	nr. 2	8928
21.XI.91	Uniunea Tineretului din Moldova	nr. 3	11.200
19.II.92	Asociația foștilor deținuți politici și victime ale represiunilor din Moldova	nr. 4	300
19.II.92	Asociația Femeilor din Moldova	nr. 5	10.000
11.III.92	Partidul Național Creștin din Moldova	nr. 6	3450
11.III.92	Mișcarea Democratică «Demnitatea»	nr. 7	370
11.III.92	Frontul Popular Creștin Democrat	nr. 8	18.000
26.III.92	Liga Democrat-Creștină a femeilor din Moldova	nr. 9	15.000
26.III.92	Partidul Democrat pentru renașterea și prosperarea Moldovei	nr. 10	315
26.III.92	Partidul Democrat-Creștin din Moldova	nr. 11	1050
9.IV.92	Partidul Ecologic Alianța Verde din Moldova (AVE)	nr. 12	790
9.IV.92	Mișcarea pentru egalitatea în drepturi «Unitatea-Edinstvo»	nr. 13	340
9.IV.92	Partidul Social-Democrat din Moldova	nr. 14	300

Centrul de presă al Ministerului Justiției al Republicii Moldova

Apel către Hasbulatov

Aflînd despre recenta declarație a președintelui Sovietului Suprem al Federației Ruse, Ruslan Hasbulatov, precum că, chipurile, «drepturile populației rusofone se încalcă în republicile baltice la fel ca în Moldova», Comitetul refugiaților din Moldova i-a adresat o scrisoare, prin care i se cere să prezinte fapte și documente care să confirme aceste declarații neîntemeiate. După cum transmite agenția națională Moldova-pres, comitetul refugiaților i-a trimis la rîndul său lui Ruslan Hasbulatov o serie de documente concrete care demonstrează crimele comise de acoliții lui Smirnov împotriva poporului Moldovei. Printre aceste documente este și fotografia polițistului moldovean Valentin Purice, torturat în mod sălbatic de gardiști. În scrisoare se menționează că aceeași fotografie a fost prezentată de către generalul Rutkoi Congresului deputaților ruși ca dovadă a crimelor pe care le comite, chipurile, Moldova. «Este ceva monstruos, este un stil tipic comunist, — se spune în scrisoare. Tot așa precum întreaga informație a telecompaniei «Ostankino» trebuie receptată în mod exact, numai că invers».

În scrisoare se constată că Sovietul Suprem al Rusiei, condus de Hasbulatov, adoptă hotărîri, prin care i se indică armatei ruse implicarea în conflictul armat. În legătură cu aceasta se subliniază că oamenii nu pot fi ajutați cu tancurile, fapt despre care vorbește trista experiență a Imperiului Sovietic din Ceho-Slovacia, Ungaria, Afganistan, din alte state. «Nu au dreptul deputații ruși să nu știe că într-o lume civilizată drepturile omului sînt apărate în conformitate cu normele de drept internațional», — se spune în scrisoarea refugiaților, care îi propun lui Ruslan Hasbulatov să vină în Moldova, să ia cunoștință de situația reală și să se convingă, pe viu de caracterul neîntemeiat al declarațiilor sale.